

Druhy alergií

Alergia je už súčasťou života väčšiny z nás. Mnohí roky ani netušíme, že nejakou trpíme, niektorým otravuje celý život. Dokážete sa orientovať medzi základnými alergickými problémami? Pokiaľ nie, my vám prinášame ich stručný prehľad.

Najčastejšie vyskytujúca sa alergia je **alergia dýchacích ciest**. Nazýva sa aj inhalačnou, pretože prináša so sebou ťažkosti s dýchaním a spôsobuje ochorenia, ktoré s dýchaním a pľúcami súvisia. Príčiny alergie dýchacích ciest sú roztoče, vzdušné plesne v prachu a peľ v ovzduší. Príznaky alergie sa objavujú po celý rok, ale zhoršujú sa na jeseň a v zime, keď je vlhko.

Medzi alergie dýchacích ciest patrí:

- **Sezónna alergická nádcha** - nazýva sa „senná nádcha“, ale je to alergia na peľ obsahujúci bielkoviny. Peľovú alergiu spôsobujú z tráv pýr, medúnok, mäťovom, kukurica, z drevín breza, dub, gaštan, lieska, orech, lipa a z bylín repka, horčica, skorocel, sedmokráska, d'atelina. Typická je nádcha, zväčša so silným vodovým výtokom z nosa alebo upchatím, ktoré bráni dýchaniu, ale aj silné svrbenie očí, nosa, krku, záchvaty kýchania či kašľa. Typické sú strata čuchu a chuti, zápal vedľajších nosových dutín a astma cez vlhké leto.
- **Celoročná alergická nádcha** - Nádcha trvá celoročne a príznaky sú nezávislé na sezóne. Príčinou vzniku sú roztoče, ale i profesionálne prostredie u pekárov, roľníkov, chemikov či maliarov. Typické je opuchnutie nosnej sliznice vedúce k upchatiu prieduchov, kýchaniu desať až tridsaťkrát za sebou alebo číry vodový výtok. Príznaky nie sú náhle a prudké ako pri peľovej nádche, no pacientovi sťažujú život s rizikom vzniku astmy.
- **Alergická astma** spúšťačmi ťažkostí sú peľové zrnká, zvieracia srst', roztoče, plesne, potraviny a jedy hmyzu, ktoré dráždia priedušky čím vyvolajú astmatický záchvat. Pri astmatickom záchvate nastáva zúženie priedušiek, opuch slizníc dýchacích ciest a vznik hlienu.

Ďalším druhom alergie je **alergia na lieky**. Pri reakciách na lieky je ťažké rozlíšiť, kedy organizmus reaguje pravou alergickou reakciou a kedy ide o neznášanlivosť, predávkovanie či pseudoalergiu. Pseudoalergia sa prejavuje neznášanlivosťou kyseliny acetylsalicylovej, acylpyrínu a aspirínu, ku ktorej dôjde pri prvom podaní lieku, čo vylučuje nežiaduce účinky, a to ospalosť po liekoch na alergiu, či liečbou širokospektrálnych antibiotík. Vinníkom liekovej alergie je penicilín a jeho deriváty, beta-laktamové antibiotiká. Obvyklé príznaky sú kožné vyrážky a opuchliny.

K ďalším typom alergií zaradujeme aj **Alergie na zvieratá**. Zvieracie alergény sa nachádzajú v slinách a kožušine psa, mačky, koňa, morčat'a, škrečka, ale aj v moči mačky, psa i malých laboratórných zvierat,

ale i lupinách, kožných šupinách, epiteloch a výtrusoch holuba. Zvieracie alergény znečistia malé čiastočky jemného prášku aerosólu, ktorý sa vdychuje. Najdráždivejšie sú alergény mačiek, no prudké reakcie vyvolávajú alergény koňa a malých hlodavcov.

V neposlednom rade je tu **Alergia na chlad**, ktorá v prevažnej miere postihuje deti a to dvakrát častejšie ako dospelých. Vyvoláva ju pokles teploty, studený vietor, voda, jedlo a nápoje. Najhoršia je kombinácia zimy a vlhka. Príčina je častý pobyt ľudí v uzavretých priestoroch, kde organizmus nemá úplne vyvinutý imunitný systém a nedokáže odolať zime. Alergikom sa pri styku s chladom uvoľní hlavný prenášač alergénov histamín. Ide o hyperreaktivitu imunitného systému, podobný klasickej alergii. Najčastejšie príznaky sú opuch na mieste pôsobiaceho chladu, bolestivé pupence na koži, suchá popraskaná pokožka, upchatie nosa, slzenie očí, pálenie sliznice nosohltana, vodnatý výtok, kýchanie a kašeľ. V extrémnych chladoch sa zužuje priechodnosť hladkých svalov priedušiek, dochádza k dýchavičnosti až k astmatickému záchvatu. Na chlad reagujú drobné tepny na rukách sfarbením do bleda a fialova, ale aj prsty, ktoré strácajú citlivosť či naopak alergik cíti bolesť.

Diagnostikovať alergiu na chlad je ťažké, pretože pravé príznaky sa zamieňajú s inými ochoreniami. Robia sa špeciálne vyšetrenia od rozboru krvi až po expozičný test, ktorý sa vykoná priložením kocky ľadu na predlaktie pacienta alebo nalepením dvoch skúmaviek naplnených ľadom na vnútornú stranu predlaktia. Dôležité je odstránenie príznakov a nasadenie antihistaminík a kortikoidov. Liekom je aj pravidelné otužovanie, keď si telo zvyká na chlad a postupne mu začína odolávať, ale aj sauna či soľné jaskyne.

Ďalším druhom alergií je **potravinová alergia**, ktorá môže byť nepravá alebo pravá.

- Nepravá alergia alebo tiež **Pseudoalergia** má príznaky, ktoré sú takmer na nerozoznanie od pravej alergie na potraviny. Tieto reakcie vznikajú vplyvom zvláštnych reakcií antigénov, protilátok. Preto ju nie je možné diagnostikovať bežnými alergiológickými testami. Pseudoalergie sú vyvolané kontaktom s chemickými substanciami z potravín (farbivá, konzervačné látky) alebo s látkami, vyskytujúcimi sa v obytnom prostredí (formaldehyd) alebo kontaktom s niektorými komponentmi, obsiahnutými priamo v potravinách (histamín). Telesné reakcie sa u pseudoalergie prejavujú väčšinou ihneď po kontakte so substanciami, ktoré sú pre ľudský organizmus neprijateľné. Znížením množstva konzumovaných potravín s obsahom pseudoalergénov dochádza k väčšej redukcii symptómov, ako pri „pravej“ reakcii. Prejavuje sa opuchmi a sčervenaním kože a slizníc, nádchou, slzením očí, kožnými vyrážkami, poklesom krvného tlaku, dráždivým kašľom, depresiou či svrbením.
- „Pravá“ **potravinová alergia** - Je označenie pre imunologické reakcie, kde reaguje zažívací systém bolesťami brucha, zvracaním, preháňaním, dýchacie cesty astmou a koža svrbením, vyrážkami a ekzémom. Alergická reakcia sa prejaví po požití jedla či s odstupom niekoľko hodín. Medzi potraviny, ktoré môžu spôsobiť alergickú reakciu môžeme zaradiť kravské mlieko, vaječný bielok, ryby a morské plody, ovocie a zelenina (jablká, hrušky, marhule, broskyne, špenát, paradajky, zeler a petržlen), orechy.